

Informationsklass: K1

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.iea.eu@regeringskansliet.se

Yttrande angående remiss av Europeiska kommissionens förslag till en europeisk konkurrenskraftsfond inom ramen för nästa fleråriga budgetram 2028–2034

Sammanfattning

Energimyndigheten tillstyrker i huvudsak Europeiska kommissionens (hädanefter kommissionen) förslag till en europeisk konkurrenskraftsfond (EKF) inom ramen för nästa fleråriga budgetram 2028–2034 med följande synpunkter:

- Energimyndigheten tillstyrker att EKF ska fungera som ett övergripande ramverk som samlar flera EU-program då det kan bidra till minskad komplexitet. Samtidigt anser myndigheten att det är avgörande att Horisont Europa och andra forskningsprogram förblir självständiga. Detta för att säkerställa forskningens integritet, tydliga prioriteringar och att forskningsfokus inte urholkas.
- Energimyndigheten anser att medlemsstaternas inflytande i styrningen av EKF bör säkerställas genom att de bör ha en viktig roll i att identifiera prioriteringar och fördelning av finansiering genom EKF:s arbetsprogram för att uppnå gemensamma europeiska ambitioner och prioriteringar. Myndigheten ser också att det finns ett behov av att förtydliga de befogenheter som föreslås tilldelas kommissionen i EKF.
- Energimyndigheten anser att driftstöd till etablerad befintlig teknik endast bör ges när det är särskilt motiverat och utifrån ett teknikneutralt perspektiv då sådant stöd kan snedvrider konkurrens och den inre marknadens funktion. Myndigheten vill samtidigt tillstyrka förslaget att genom EKF mobilisera privat kapital.
- Energimyndigheten tillstyrker variationen av stöd till små- och medelstora företag (SMF) för att följa företagens utveckling och tillväxt som en del av arbetet med att höja Europas konkurrenskraft inom EKF:s olika politikområden.
- Energimyndigheten bedömer politikområdet ren omställning och utfasning av fossila bränslen i industrin i EKF och dess fokus på bland annat

teknikutveckling och stöd till industri som särskilt viktig för att EU ska nå sina energi- och klimatmål. För att ytterligare beakta systemperspektivet i den rena omställningen anser myndigheten att det bör göras tillägg i beskrivningen av politikområdets särskilda mål respektive särskilda verksamheter till stöd för politikområdet.

Energimyndighetens ställningstagande

Sammanslagning av och samstämmighet med andra EU-program under ett gemensamt regelverk

Energimyndigheten tillstyrker att EKF ska fungera som ett övergripande ramverk som samlar flera EU-program då det kan bidra till minskad komplexitet. Samtidigt anser myndigheten att det är avgörande att Horisont Europa och andra forskningsprogram förblir fristående. Detta för att säkerställa forskningens integritet, tydliga prioriteringar och att forskningsfokus inte urholkas. Kopplingen till EKF bör därför utformas med tydliga avgränsningar som garanterar att dessa program förblir fristående.

Energimyndigheten tillstyrker även förslaget om att kommissionen och medlemsstaterna ska underlätta samordning och samstämmighet med de föreslagna nationella och regionala partnerskapsplanerna (art. 7.2), vilket myndigheten anser är viktigt för att undvika överlapp och säkerställa att insatserna kompletterar varandra på ett effektivt sätt.¹

Vidare instämmer Energimyndigheten i kommissionens bedömning att det kan vara komplext och administrativt betungande att söka medel från EU:s program, vilket har nämnts i halvtidsutvärderingar för såväl Horisont Europa som InvestEU.² Energimyndigheten tillstyrker därför förslagets ambition om förenkling av regelverk, finansieringsprocesser samt unionsfinansieringsmöjligheter för stödmottagare. I förlängningen kan detta även underlätta för enskilda små- och medelstora företag att ansöka om och erhålla medel. Det ser Energimyndigheten som en positiv effekt då det finns behov av ett mer flexibelt och omfattande stöd som stärker unionens konkurrenskraft.

Medlemsstaternas inflytande i styrningen av konkurrenskraftsfonden bör säkerställas

Energimyndigheten anser att medlemsstaterna bör ha en viktig roll i att identifiera prioriteringar och fördelning av finansiering genom EKF:s arbetsprogram för att uppnå gemensamma europeiska ambitioner och prioriteringar. Enligt förslaget (Kapitel VIII art. 83) ska en kommitté biträda kommissionen. Kommittén får sammanträda i olika sammansättningar eller underkommittéer; en allmän kommitté och sju övriga sammansättningar, för

---

¹ Se även [Energimyndighetens yttrande angående Remiss av EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar för perioden 2028–2034](#).

² [Interim Evaluation of the Horizon Europe Framework Programme for Research and Innovation \(2021-2024\)](#) och [Interim evaluation of the InvestEU Programme](#).

respektive politikområde. Dessa kommittéer ska fatta beslut om vilka insatser som ska finansieras i de arbetsprogram genom vilka EKF ska implementeras. Respektive politikområde kan inkludera ett antal olika behov, stödinsatser och finansieringsinstrument (inklusive delar av Horisont Europa³), riktade till olika underliggande mål och olika typer av aktörer. Energimyndigheten anser att det är viktigt att respektive kommitté, inklusive underkommittéer, inkluderar representanter från medlemsländerna med specifik kompetens för vart och ett av behov, stödinsatser, underliggande mål och typ av aktör som stödet riktar sig till. Ett aktivt svenskt deltagande i dessa kommittéer kan även bidra till att utformningen av arbetsprogrammen speglar svenska intressen.

Vidare ser Energimyndigheten att det finns ett behov av att förtydliga de befogenheter som föreslås tilldelas kommissionen i EKF. Myndigheten noterar att kommissionen föreslås ges befogenhet att anta genomförandeakter om bland annat antagande av arbetsprogrammen. Arbetsprogrammen ska antas antingen enligt det rådgivande förfarandet eller granskningsförfarandet (art. 15.3–15.6). Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps) framhåller i en rapport att detta riskerar att begränsa medlemsstaternas roll i inriktningen av arbetsprogrammets innehåll.⁴ Energimyndigheten ser därför ett behov av att dessa skrivningar förtydligas i syfte att säkerställa medlemsstaternas roll i genomförandet av EKF.

Energimyndigheten vill också uppmärksamma att kommissionen ska inrätta en strategisk nämnd för berörda parter som ska rådfrågas i samband med framtagande av arbetsprogrammen (art. 14.11). Energimyndigheten ser positivt på att representanter från berörda parter, såsom näringsliv och akademi, involveras i genomförandet av EKF men anser att tillsättningen av nämnden bör ske genom ett öppet och transparent förfarande. Reglerna för urval och sammansättning av den strategiska nämnden med berörda parter bör därför följas upp.

Driftstöd bör ges när det är motiverat och utifrån ett teknikneutralt perspektiv

Energimyndigheten instämmer med kommissionens bedömning att det finns stora omställnings- och investeringsbehov inom europeisk industri. Industriprojekt är ofta stora och komplexa projekt med långa genomföretider. Av skäl 4 i förslaget framgår att stöd från EKF ska kunna ges under hela investeringsprocessen vilket innefattar inledningen från faserna av grundforskning och tillämpad forskning, genom stegen av expansion och industriell driftsättning fram till fullbordandet i fullskalig tillverkning, industriell mognad och internationalisering. Energimyndigheten vill i detta sammanhang understryka att driftsstöd, särskilt till etablerad befintlig teknik, bör ges med försiktighet för att minimera snedvridning av den inre marknadens funktion och

---

³ De verksamheter som rör konkurrenskraft och samhälle vilka får stöd inom ramen för förordning (EU) [XXX][ramprogrammet Horisont Europa för forskning och innovation].

⁴ Sieps (2025) "One Fund to Rule Them All: An analysis of the proposed European Competitiveness Fund".

konkurrens. Myndighetens utgångspunkt är att stöd bör ges där tydliga marknads- eller koordinationsmisslyckanden föreligger, där det kompletterar pris- och regelstyrning, samt utformas så att snedvridning av konkurrens minimeras och att utvärderingsaspekter följer hela stödets livslängd. Samtidigt tillstyrker Energimyndigheten förslaget att genom EKF mobilisera privat kapital. Detta eftersom EKF kan bidra till att stärka kapitalmarknaderna och privata investerarens förtroende för att EU har ett långsiktigt ekonomiskt och politiskt åtagande i energi- och klimatpolitiken.

I detta sammanhang vill Energimyndigheten även uppmärksamma att det idag finns flera olika finansiella stöd för att stötta och skynda på omställningen och stöd via EKF skulle kunna komplettera nationella stöd, såsom Industriklivet. Enligt förslaget får EKF stödja viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse (IPCEI) men detta får bara ske vid nationell medfinansiering (art. 19). Myndigheten anser att den nationella samfinansieringsförmågan är en fortsatt viktig förutsättning för att Sverige och svenska verksamheter ska kunna söka medel inom IPCEI.

Energimyndigheten noterar också att skäl 22 i förslaget uttryckligen anger att utfasningen av fossila bränslen i industrin bör ske med en teknikneutral ansats, vilket myndigheten tillstyrker. Energimyndigheten anser att en teknikneutral ansats är viktig för att dels upprätthålla konkurrens och så fria marknader som möjligt och dels för att undvika onödiga inlåsnings effekter som gör att kostnaden för klimat- och energiomställningen blir högre än nödvändigt. Det är också viktigt då medlemsstaterna har olika nationella förutsättningar, till exempel när det gäller potential för utbyggnad av olika kraftslag. Energimyndigheten förespråkar därför att skrivningen om teknikneutralitet reflekteras i motsvarande artiklar under kapitel IV i förslaget till förordning.

Variation av stöd till små- och medelstora företag

Energimyndigheten tillstyrker variationen (från rådgivning till mer direkta finansiella insatser) av stöd till små- och medelstora företag (SMF) för att också följa företagets utveckling och tillväxt som en del av arbetet med att höja Europas konkurrenskraft inom EKF:s olika politikområden. Denna variation är avgörande för att bidra till företagets utveckling och därmed stärka Europas konkurrenskraft. Energimyndigheten vill också betona vikten av att insatserna utformas så att de stödjer EU:s mål om klimatneutralitet till 2050, bidrar till ett robust och resilient samhälle med säker energiförsörjning samt främjar innovation och systemomställning inom strategiska områden såsom elektrifiering, vätgas, batterier, kärnkraft och energieffektivisering. Vid stödgivning kan prestationsbaserat stöd ge starka incitament för resultat och klimatnytta, medan kostnadsbaserat stöd är mer motiverat i projekt med hög risk eller där resultat är svåra att kvantifiera i förväg, exempelvis vid komplexa systemdemonstrationer. Insatserna bör samverka med EU:s initiativ för kapitalförsörjning, kompetens och testmiljöer för att tillsammans skapa ett sammanhängande ekosystem för innovation.

Konkurrenskraftsstämpel

Projekt som har klassificerats som strategiskt viktiga i andra förordningar⁵ kan enligt artikel 8 direkt tilldelas konkurrenskraftsstämpeln. Energimyndigheten har inga invändningar mot det om tidigare beviljade projekt i andra förordningar har kriterier som motsvarar tilldelningskriterierna i EKF. Tilldelning av konkurrenskraftsstämpel är ett erkännande som kan underlätta möjligheterna till ytterligare finansiering i enlighet med artikel 5.1 eller 5.2. För att konkurrenskraftsstämpel ska kunna ha ett värde som en kvalitetsgaranti behöver den vara välkänd och etablerad samt ha ett differentierat extra värde i förhållande till andra märkningar som finns.

Konkurrenskraftsfondens fyra politikområden och deras relevans för energi- och klimatomställningen

Energimyndigheten har inte tagit ställning till den nya fondens storlek i förhållande till storleken på de nuvarande fonderna som föreslås samlas under EKF. Energimyndigheten har dock identifierat att det i samtliga av EKF:s föreslagna politikområden finns delar som berör energi- och klimatomställningen. Myndigheten ser därför ett tydligt behov av att lyfta fram och kommentera viktiga aspekter inom dessa områden.

Ren omställning och utfasning av fossila bränslen i industrin

Energimyndigheten bedömer politikområdet ren omställning och utfasning av fossila bränslen i industrin i EKF och dess fokus på bland annat teknikutveckling och stöd till industri som särskilt viktigt för att EU ska nå sina energi- och klimatmål. Under samma politikområde uppmärksammas fler insatser utöver teknikutveckling för att stödja upptaget av innovation, liksom stöd till offentlig verksamhet och civilsamhället. Energimyndigheten välkomnar detta då det är viktigt för att stöd till forskning och innovation samt dess resultat ska få genomslag och effekt i samhället och bidra till EU:s konkurrenskraft på en global marknad.

Vidare välkomnar Energimyndigheten att tidigare Life-verksamheter inkluderas i de områden som särskilt ska genomföras inom politikområdet. Myndigheten anser att det är en nödvändighet att olika typer av aktörer samarbetar och i ett tidigt skede reflekterar över och adresserar utmaningar kring marknadsintroduktion och slutanvändning, oavsett om slutanvändaren och behovsägaren är offentlig sektor eller industri. Detta bör i likhet med tidigare aktiviteter som inkluderats under Life-programmet inkludera frågor som handlar om fortsatt finansiering och utveckling, regelverk, kapacitetsuppbyggnad, kompetensförsörjning, social acceptans och beteendeförändringar.

Energimyndigheten tillstyrker även förslaget att stöd genom EKF kan ges till produktion av hållbara bränslen. Enligt kommissionens plan för investeringar i

---

⁵ Exempelvis Förordning (EU) 2024/1252 om inrättande av en ram för säkerställande av trygg och hållbar försörjning av kritiska råmaterial och Förordning (EU) 2024/1735 om inrättande av en åtgärdsram för att stärka Europas ekosystem för tillverkning av nettonollteknik.

hållbara transporter⁶ respektive bioekonomistrategi⁷ ska investeringar och stöd till bioenergi i första hand vara inriktat på sektorerna sjö- och luftfart. Det finns flera projekt i Sverige för att producera bränslen för dessa sektorer från såväl biomassa som biogen koldioxid. Finansieringen har dock varit en utmaning och därför ser Energimyndigheten att det kan finnas ett behov av ökat stöd.

Beskrivningen av EKF:s politikområde ren omställning och utfasning av fossila bränslen i industrin är mycket bred. Energimyndigheten skulle dock vilja lyfta fram några viktiga aspekter som myndigheten anser saknas för att främja en ren omställning. I beskrivningen av politikområdet under artikel 3.2 a) bör utöver redan beskrivna områden också inkludera:

- Integration mellan både olika samhällssektorer och energisystemets olika delar.
- Främjande av resurseffektivitet i energiproduktion och produkter.
- Energisystemets olika värdekedjor och för industriella restflöden.
- Livscykelperspektiv.

I beskrivningen av särskilda verksamheter till stöd för ren omställning och utfasning av fossila bränslen i industrin under artikel 33 bör utöver redan beskrivna områden också inkludera:

- Den bebyggda miljön (ej enbart byggnaden i sig) samt hållbara alternativa bränslen och infrastruktur för alternativa bränslen inkluderas.
- Stärka unionens kapacitet inom energiberedskap/energisäkerhet samt energisystemets resiliens och robusthet.
- Behovet av samhällsvetenskapliga och tvärvetenskapliga, liksom människocentrerade- och användarperspektiv.

Hälsa, bioteknik, jordbruk och bioekonomi

Under politikområdet hälsa, bioteknik, jordbruk och bioekonomi vill Energimyndigheten särskilt uppmärksamma att bioenergi är en mycket viktig del av det svenska energisystemet, inte minst i uppvärmningssektorn. Tillgången till biomassa, inte minst från skogsbruk, är stor i Sverige. Likaså besitter svenska aktörer hög kompetens inom området. Energimyndigheten anser därför att det är viktigt att Sverige och andra medlemsstater med liknande förutsättningar har inflytande gällande stöd till bioekonomi och verksamheter inom ramen för EKF.

Resiliens och säkerhet samt försvarsindustri och rymdfrågor

Med anledning av Energimyndighetens uppdrag som beredskapsmyndighet och sektorsansvarig myndighet för energiförsörjning välkomnar myndigheten inkluderingen av möjligheten till stöd till kritisk energiinfrastruktur i beskrivningen av mål för EKF (art. 3.2 d). Energimyndigheten anser därför att

---

⁶ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén: En investeringsplan för hållbara transporter.

⁷ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén: En strategisk ram för en konkurrenskraftig och hållbar bioekonomi för EU.

skrivningen, tillsammans med en skrivning om skydd av energianläggningar, bör reflekteras i motsvarande artiklar under kapitel VII i förslaget till förordning. Detta är viktigt eftersom kritisk infrastruktur kan bidra till stärkt konkurrenskraft.

Energimyndigheten noterar i sammanhanget att politikområdet föreslår att stöd kan gå till åtgärder som möjliggör och stödjer militär logistik, bland annat infrastruktur för att möjliggöra och stödja militära förflyttningar (art. 49). Myndigheten vill betona vikten av strategisk planering och satsningar för att uppnå synergier mellan utvecklingen av energisystemet, transportsystemet och behovet av förbättrad militär mobilitet. Detta eftersom infrastruktursatsningar behöver stödja en utveckling som är i linje med fastställda energi- och klimatmål. Energimyndigheten stödjer därför också förslaget om en stark koppling mellan EKF och Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE).⁸

Stöd till digitalt ledarskap

Under politikområdet stöd till digitalt ledarskap vill Energimyndigheten se att det införs en skrivning om cybersäkerhet och resiliens inom energisektorn. Myndigheten är sedan 2022 sektorsansvarig myndighet för beredskapssektorn energiförsörjning och utsågs i december 2025 till tillsynsmyndighet för energisektorn enligt den cybersäkerhetslag som trädde i kraft den 15 januari 2026.⁹ Energimyndigheten anser att det är viktigt att trygga en god energiförsörjning i hela Sverige och att förhindra cyberangrepp inom energisektorn. Mot bakgrund av att digitaliseringen har medfört att energisektorn har blivit mer sårbar för angrepp ser myndigheten positivt på om medel från EKF kan bidra till att stärka cybersäkerheten inom sektorn.

Beslut i detta ärende har fattats av ställföreträdande generaldirektör Peter Engdahl. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit avdelningschefen Gustav Ebenå, chefsjuristen Rikard Janson samt enhetschefen Mathias Normand. Föredragande har varit handläggaren Erica Talvén.

Peter Engdahl

Erica Talvén

---

⁸ Se även Energimyndighetens yttrande angående Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Fonden för ett sammanlänkat Europa för perioden 2028–2034.

⁹ Energimyndigheten blir tillsynsmyndighet.